

ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਡਸਾ ਜੇ

ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ,

2010 ਦੇ RSA ਨੰ. 4854 ਉੱਤਰਦਾਤਾ

10 ਜਨਵਰੀ, 2012

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1908 - ਭਾਰਤੀ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1925

- ਵਿਲ-ਟੈਸਟਰ ਉਰਦੂ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦਸਤਖਤ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ-ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਿਲ ਦੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਵਸੀਅਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ- ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਅਸਲੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 5.1.1984 ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਮਰਹੂਮ-ਜਾਸੀਦਾਰ ਸੰਤ ਲਾਲ ਦੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੰਤ ਲਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਉਰਦੂ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਨਿਯਮਿਤ ਦਸਤਖਤ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਲਈ ਆਗਾਮੀ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਭਾਵ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਤ ਲਾਲ ਨੇ ਮਿਤੀ 5.1.1984 ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਇਆ ਸੀ।

(ਪਰਾ ੮)

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਮ ਕੇ ਡੋਗਰਾ।

ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਡਸਾ, ਜੇ.

(1) ਇਹ ਫੈਸਲਾ 2010 ਦੀਆਂ ਦੋ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4854 ਅਤੇ 4915 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵੇਂ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2010 ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ। ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 18 ਮਾਰਚ, 2006 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਦੋ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਕਰਤਾ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(2) ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ।

(3) ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਕਾਰ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਨੇ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਦਾ ਪਿਤਾ ਸੰਤ ਲਾਲ ਪਿੰਡ ਹੈਬੋਵਾਲ ਕਲਾਂ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ 200 ਵਰਗ ਗਜ਼ ਦੇ ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 1071 ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ 5 ਜਨਵਰੀ 1984 ਨੂੰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੰਤ ਲਾਲ ਨੇ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ 25 ਦਸੰਬਰ, 1983 ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਵਿਚ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਵਸੀਅਤ ਮਿਤੀ 5 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਜਨਵਰੀ, 1984 ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ-ਅਪੀਲੈਂਟ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੁਮਿੱਤਰਾ ਦੇਵੀ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਕਰਤਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 5 ਜਨਵਰੀ 1984

ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਜਾਅਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਤ ਲਾਲ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਕਰਤਾ ਹੀ ਸੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਦਾ ਪਤਾ ਉਦੋਂ ਲੱਗਾ ਜਦੋਂ ਉਹ 25 ਦਸੰਬਰ 1983 ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੇ ਪਲਾਟ ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਿਚ ਦਰਜ ਇੰਤਕਾਲ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪਟਵਾਰੀ ਕੋਲ ਗਿਆ। 5 ਜਨਵਰੀ, 1984 ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨੋਟਿਸ 'ਤੇ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦੂਜੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਇੱਕ ਖਰਾਬ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਸੰਤ ਲਾਲ ਨੂੰ ਪਲਾਟ ਦਾ ਮਾਲਕ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ 5 ਜਨਵਰੀ, 1984 ਨੂੰ ਸੰਤ ਲਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਵੀ ਮੰਨਿਆ, ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ 25 ਦਸੰਬਰ, 1983 ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਸੀਅਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ 5 ਜਨਵਰੀ, 1984 ਨੂੰ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੰਤ ਲਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮੁਦਈ-ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਪਲਾਟ ਉੱਤੇ ਮੁਦਈ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਇੱਕ ਸਹਿ-ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਝੂਠੀ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਵਸੀਅਤ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1,4,5 ਅਤੇ 6 ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਕਿ 25 ਦਸੰਬਰ, 1983 ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਮਨਘੜਤ ਸੀ। ਇਹ ਪੱਖ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੰਤ ਲਾਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਸੁਮਿੱਤਰਾ ਦੇਵੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 5 ਜਨਵਰੀ 1984 ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਸੀਅਤ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਲਾਲ ਦੀ ਪੁੱਤਰੀ ਸੁਸ਼ਮਾ ਰਾਣੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਣਵਿਆਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਬੜੀ ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ 25 ਦਸੰਬਰ 1983 ਦੀ ਕਥਿਤ ਵਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। . ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਵੱਖਰਾ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਤੋਂ ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੁਹਿਰਦ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੁਮਿੱਤਰਾ ਦੇਵੀ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਵੀ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(4) ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ 25 ਦਸੰਬਰ, 1983 ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ- ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਵਾਧਿਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ। ਦੋਵੇਂ ਦੀਵਾਨੀ ਅਪੀਲਾਂ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2010 ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(5) ਮੈਂ ਸ੍ਰੀ ਐਮ.ਕੇ. ਡੋਗਰਾ, ਦੋਵੇਂ ਜੁੜੀਆਂ ਦੂਜੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ।

(6) ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ 25 ਦਸੰਬਰ, 1983 ਨੂੰ ਸੰਤ ਲਾਲ ਦੀ ਕਥਿਤ ਵਸੀਅਤ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਭੌਤਿਕ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸਨ।

(7) ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ 25 ਦਸੰਬਰ, 1983 ਨੂੰ ਮੁਦਈ-ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇੱਕ 5 ਜਨਵਰੀ, 1984 ਨੂੰ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਦੋਵਾਂ ਵਸੀਅਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹੀ ਥਰਿੱਡਬੇਅਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਮਕਾਲੀ ਖੋਜ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਵਿ. ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਦੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਤੋਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 5 ਜਨਵਰੀ, 1984 ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਅਸਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਲਾਲ ਨੂੰ 5 ਜਨਵਰੀ, 1984 ਨੂੰ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪਿਆ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆ ਸ਼ੀਲ ਮੈਟਰਨਿਟੀ ਹਸਪਤਾਲ ਅਤੇ ਨਰਸਿੰਗ ਹੋਮ, ਗੁਰਾਇਆ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10.00 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਅਜਿਹੇ ਹਸਪਤਾਲ ਅਤੇ ਨਰਸਿੰਗ ਹੋਮ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਦੁਪਹਿਰ 3.00 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੰਤ ਲਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸੇ ਦਿਨ ਅਰਥਾਤ 5 ਜਨਵਰੀ, 1984 ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਲਾਲ ਲਈ 5 ਜਨਵਰੀ, 1984 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਸੁਮਿੱਤਰਾ ਦੇਵੀ, 2010 ਦੇ ਆਰਐਸਏ ਨੰਬਰ 4915 ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(8) ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦੂਜਾ ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 5 ਜਨਵਰੀ, 1984 ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਮਰਹੂਮ ਗਵਾਹ ਸੰਤ ਲਾਲ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੰਤ ਲਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਉਰਦੂ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਿਤ ਦਸਤਖਤ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਸ੍ਰੀ ਏ.ਕੇ. ਅਰੋੜਾ, ਬ੍ਰਾਂਚ ਮੈਨੇਜਰ, ਯੂਨੀਅਨ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਸੰਤ ਲਾਲ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੇਕਿੰਗ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਭਾਵ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਤ ਲਾਲ ਨੇ 5 ਜਨਵਰੀ, 1984 ਦੀ ਵਸੀਅਤ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਇਆ ਸੀ।

(9) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 25 ਦਸੰਬਰ 1983 ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਵੀ ਪਰਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰੇ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਪਰ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸਿੱਟਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੈ। 25 ਦਸੰਬਰ, 1983 ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਇੱਕ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਅਰਥਾਤ ਦੇਵ ਦੱਤ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਹੋਈ। ਗਵਾਹ PW3-ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ PW4-ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਲਾਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਅਰਥਾਤ ਮੁਦਈ-ਦਾਵਾਦਾਰ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦਾ ਸੀ। 25 ਦਸੰਬਰ, 1983 ਦੀ ਵਸੀਅਤ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ P1, ਨੂੰ ਵੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਲਾਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ ਨੂੰ ਛੱਡਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਸੋਹਣ ਲਾਲ ਅਤੇ ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੋ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ |

ਯਾਨੀ ਜਰਮਨੀ ਵਿੱਚ। ਦੋ ਹੋਰ ਪੁੱਤਰਾਂ ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਨ ਅਤੇ ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵਸੀਅਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਦੇ ਇਕ ਪੁੱਤਰ ਅਰਥਾਤ ਮੁਦਈ-ਪ੍ਰਤੀਰੋਧੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੁਮਿੱਤਰਾ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਪਲਾਟ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਸੁਮਿੱਤਰਾ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੁਮਿੱਤਰਾ ਦੇਵੀ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਿੱਧ ਹੋਏ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਮਿੱਤਰਾ ਦੇਵੀ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਣਵਿਆਹੀ ਧੀ ਸੁਸ਼ਮਾ ਰਾਣੀ ਦਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਸ 'ਤੇ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਰ ਅਤੇ ਸੁਮਿਤਰਾ ਦੇਵੀ ਉੱਤੇ ਵੀ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਗਵਾਹੀਆਂ ਦੀ ਇੰਨੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 25 ਦਸੰਬਰ, 1983 ਦੀ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਤੇ ਵਿਧੀਵਤ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਿੱਟੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ 'ਤੇ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਜਿਹੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ।

(10) ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

(11) ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹਨ ਅਤੇ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

(12) ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਐਸ ਗੁਪਤਾ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

ਆਲੋਕ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਜਗਜੋਤ ਸਿੰਘ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ,

2010 ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ CWP ਨੰਬਰ 19747

22 ਸਤੰਬਰ, 2011

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - Art. 226/227 - ਪੰਜਾਬ ਪੈਕੇਜ ਡੀਲ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਜ਼ (ਡਿਸਪੋਜ਼ਲ) ਐਕਟ 1976-S.7-ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼-ਕਬਜ਼ਾਕਾਰ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 7 (2) (ਬੀ) ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ, ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ (ਵਿਕਰੀ) ਜਾਂ ਨਾਇਬ-ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ (ਵਿਕਰੀ) ਜਾਂ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ (ਵਿਕਰੀ) ਜਾਂ ਨਾਇਬ-ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ (ਸੇਲਜ਼) ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਕਰੀ) ਕਬਜ਼ਾਧਾਰਕ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਅੰਕੜਾ P/14)।

(ਪਰਾ ੫)